

Sveriges nya historia programuppdelning

1.

Programstart,

Hur fick Sverige en befolkning?

Frågor:

varför historia? stenålder, från när ska vi börja räkna? vilka var de första här? Det är då det börjar...Etablera programledare och koncept.

Innehåll: Mammut-, neandertalfynd, kommer det en ny istid?... hur såg landskapet ut?

renjägare på Nordsjöns botten...jägar – bondestenålder, stenålderkost och andra spår av stenålder hos oss moderna människor. Familjen, rörlighet,

Geografi, Skåne: Finjasjön, Skateholm, Tågerup, döstomter- världssensation, Berzeli park,

Lappland: Vuollerim, Östergötland: Alvastra, Ångermanland: Nämforsen, Bohuslän:

delfinjägare

Personer män - Alvar

Personer kvinnor - Bäckaskogskvinnan

Experter/medverkande: Jonathan, känd väderexpert m fl....

Cliff...?

2.

Brons/järnålder/

Makten formas

Innehåll: Kvinnorna, Gudinnornas guldålder...nakenhet, varmt klimat, vindruvor, spela in i lövskog...utomlands? Varför heter det brons- och järnålder? Våld, germaner, kelter, droga live, Rom, Herulien (Sverige)

Geografi, Västergötland: bronssköldar, Danmark: mosslik och bronslurar. Skåne:

Balkåkratrumman, Uppåkra, Uppland: Uppsala högar, Helgö buddha, Ångermanland: Gene fornby, Personer män – Granhammarsmannen, Gerumsmanteln

Personer kvinnor - ?

Experter/medverkande: Johanne Hildebrandt m fl Maja Hagerman?

Cliff: vikingar

3.

800-1150

Vikingen (+ lite till)

Frågor: Varför viking känd?

Innehåll: Ibn Fadlan, kristnandet, berserk? Slavisk uppblandning, DNA-test på Dick, medeltida slavar

Geografi: Ukraina – Olga. Kiev, USA? V-götland: Varnhem, Skara, Södermanland:

Sigurdsristningen, Jämtland/Härjedalen: Överhogdalsbonaden, Ö-götland: Rökstenen,

Personer män: Ragnvald

Personer kvinnor: Estrid i Såsta

Kungar: Olov Skötkonung m fl

Experter/medverkande: Jan Guillou

Cliff:?

4.1150-1350

Det svenska riket formas (en revolution uppifrån)

Frågor: Hur blev Sverige ett rike?

Innehåll: Koncentration på andra hälften av 1200-talet och Birger jarls samhällsomvandling.

Dessförinnan maktkaos, kungamord, m.m. På 1200-talet: riksformation, stadsgrundande

(Stockholm m.m.), skatter och lagstiftning, borgbyggande, riddarväsen, andligt och världsligt

frälse, kolonisation av Baltikum och Finland, tysk invandring (Brunkow m.fl.), avskaffande av

träldomen, osv. Massor hände på kort tid. Utvecklingen kulminerar på 1330- och 1340-talen

med kung Magnus Eriksson och de tre kronorna i riksvapnet. Både Norge och Skåne inlemrades i det svenska kungahusets välde.

Allt bra, sedan elände...

Geografi: V-götland: Varnhem, Stockholm, Baltikum, Ryssland, Visby. Mitt i Sankt Petersburg låg en svensk fästning som var scen för en förödande batalj 1301 ("Sveriges Little Big Horn"). Bra miljöer finns bl.a. Dädesjö kyrka i Småland med takmålningar. Visby ringmur.

Personer män: Birger Jarl föds 1210; Birgers farbröder Karl döve och Birger Brosa; Birgers söner Valdemar och Magnus.

Personer kvinnor: Drottning Katarina (med bevarad gravtumba från Gudhem), drottning Helvig (första krönte drottningen), drottning Blanka m.fl.

Kungar: S:t Erik, Erik Knutsson första kung som kröns 1210), Valdemar och Magnus (ovan), Birger och dennes bröder (Håtunaleken, Nyköpings gästabad).

Experter/medverkande: Jan Guillou, Fredrik Lindström.

Cliff: Digerdöden

(saker vi känner igen: Birger Jarl, Folkungalejonet, Kung Magnus Ladulås, sockenkyrkor - byggs massvis, Arn, korsriddare, S:t Erik, Ivanhoe, Finland, kyrkorummet, rättssamhälle, landskapslagar, tre kronor, Visby ringmur, Stockholm grundas)

5.1350-1430

Vår största katastrof genom tiderna

Frågor: Mellan en tredjedel och halva befolkningen dog. Hur? Varför? Konsekvenser?

Innehåll: Digerdöden, jämförelse med moderna farsoter. Grundvalarna för svenska riket kollapsar, vilket leder till en era av krig, tyska fogdar, legoknektar, sjörövare och upprättandet av en union mellan de tre nordiska länderna: Kalmarunionen.

Geografi: Bl.a. Gotland: Lärbro kyrka med ordet "digerdöd". Kalmar.

Personer män: Bockstensmannen (Varberg), tyska fogdar (Raven van Barnekow) och kungar (Albrekt av Mecklenburg). Bo Jonsson Grip (Gripsholm).

Personer kvinnor: Heliga Birgitta, drottningarna Margareta och Filippa.

Kungar: Magnus Eriksson, Albrekt av Mecklenburg, Erik av Pommern.

Experter/medverkande: Janken Myrdal, läkare, biolog

Cliff: Engelbrekts uppror.

(saker vi känner igen: Heliga Birgitta, Vadstena kloster, Tre kronor, Brandskattningen av Visby, korsbetningen, Valdemar Atterdag, Kalmarunion, Drottning Margareta, Bockstensmannen, Hansan – låneord...Robin Hood)

6. 1430-1520

Medeltidens höst (Sverige kolapsar, det blodigaste århundradet – det moderna Sverige föds, vår flagga skapas, vårt Riksvapen skapas, Medeltiden...brytpunkt till ny tid....statifiering....nu börjar staten lägga sig i...)

Frågor: Hur ett rike sönderfaller. Var Sverige en monarki eller en republik?

Innehåll: Politisk anarki med uppror, inbördeskrig, kortlivade kungar och en politiskt medveten bondeklass. I södra Västergötland fanns tidvis en självständig bonderepublik. Slaget på Brunkeberg. Samtidigt blomstrade den medeltida kulturen (litteratur, fantastiska kyrkmålningar, första tryckta böckerna m.m.). Storgods och slott byggdes. Borgarkulturen blomstrade i Stockholm. Hansan.

Geografi: Glimmingehus i Skåne m.fl. slott. Stockholm.

Personer män: Engelbrekt, Puke, biskop Thomas, Albertus Pictor m.fl.

Personer kvinnor: drottning Dorothea m.fl.

Kungar och regenter: Karl Knutsson, Kristofer, Kristian I, Sten Sture d.ä., Sten Sture d.y.

Experter/medverkande:

Cliff: Stockholms blodbad

(saker vi känner igen: Riksdagen föds, Engelbrekt, S:t Göran och draken, propaganda, Riksvapen, Sv flaggan, Karl Knutsson Bonde, renässans, boktryckarkonsten, Vädersolstavlan, Glimmingehus, Columbus upptäcker Amerika, Luther, Eldvapen, hövisk riddarkultur med torneringar, gaffeln kommer)

7.1520-1611.

Vasatiden

Frågor: Ett nytt Sverige formades – en ”tidigmodern stat”. Hur gick det till?

Innehåll: Sth:s blodbad, Dackefejden, kuva bönder - internationellt fenomen, protestantism,

Geografi: Vadstena och Kalmar slott, Stockholm, Polen, Åbo m.m.

Personer män: Olaus Petri, Nils Dacke, Pontus De la Gardie, Jöran Persson

Personer kvinnor: Margareta Leijonhufvud, Karin Månsdotter, Katarina Jagellonica, Cecilia Vasas

Kungar: Gustav Vasa, Erik XIV, Johan III, Sigismund, Karl IX

Experter/medverkande: Eva Österberg, Lars-Olof Larsson

Cliff: från elände till Stormakt...

”1:A OMGÅNGEN” slut alternativ 1

8. 1611-1654

Frågor: Hur kunde lilla fattiga lilla Sverige på så kort tid blir stormakt?

Innehåll: Gustav II Adolf – Vasa-skepp, estniska öarna Ösel- Kristina abdikerar...

Invandring, Östersjömässigt, byråkratin tar form, 30-åriga kriget, Vasaskeppet, ”Rid i natt”

Geografi: Dalarna: Falu koppargruva, Tyskland, Prag, Afrika- och Amerikakolonier,

Personer män: Wrangel, de la Gardie, Louis de Geer, Indianhövdingen Gula Håret

Personer kvinnor: drottning Kristina, Ebba Brahe

Kungar: Gustav II Adolf

Experter/medverkande: Peter Englund, Marie-Louise Rodén, Svante Norrhem

Cliff: Kristina abdikerar...

”1:A OMGÅNGEN” slut alternativ 2

9. 1654-1697

Stormakten kulminerar, Sverige som störst: En fruktad militärdiktatur...Sverige - jordklotets mest militariserade samhälle.

Frågor:

Innehåll: Tåget över Bält, Skånska kriget, häxjakt

Geografi: Polen, Skåne, Lappland – tvångsintegration,

Personer män: Magnus Gabriel de la Gardie

Personer kvinnor: Häxa...

Kungar: Karl X Gustaf, Karl XI

Experter/medverkande: dansk (Rasmus Dahlberg?), polsk historiker, Peter Englund, Jan Guillou

Cliff: Karl XII, slottsbranden...

”1:A OMGÅNGEN” slut alternativ 3

10. 1697-1720

Stora Nordiska kriget

Frågor: Hur stora påfrestningar kan ett folk klara av? Varför är Karl XII:e fortfarande så kontroversiell?

Innehåll: Slottsbrand, år 1700, Narva, Fraustadt, Poltava, Bender, Sibirien, pest, Halden, Karl XII:es död, (kravaller i Kungsan) Fjällmarschen, 200 000 döda, Rysshärjningar

Geografi: Norge, Ryssland, Ukraina, Turkiet, Polen, Moldavien (svenskättlingar) Schweiz, Estland – Ösel och Dagö,

Personer män: Stenbock, Stålhammar, Olof Hård af Segerstad, Tordensköld

Personer kvinnor: Stålhammar, Sofia Drake, Brigitta - Kalmuckprinsessan

Kungar: Karl XII:e (Ulrika Eleonora)

Experter/medverkande: Åsa Karlsson, Ernst Brunner, Peter Englund, norsk forskare

Cliff: Rysshärjningar

11. 1720-1772

Frihetstiden, - t o m GIII:s kupp

Frågor: Vadå frihet?

Innehåll: Råshult, fattigdom, lärdom, kristendom, Vetenskap, Linné, Celsius m fl, Alströmer, två krig, förnuft och känsla, Ostindiefarare, the, kaffe,

Geografi:

Personer män: Curt von Stedingk, Axel von Fersen, Fertmüller, Carl Wilhelm Scheele,

Personer kvinnor: Stina Piper,

Kungar: Fredrik I, Adolf Fredrik, Gustav III

Experter/medverkande: Nils Uddenberg,

Cliff: GIII:s statskupp...

12. 1772-1808 (Gustavianska tiden fokus)

GIII 1+2 (enväldigt i otakt med tiden) +3 Gustav III + Gustav IV Adolf

Frågor:

Innehåll: Anjala, Operabalen, Anckarström, franska revolutionen

Geografi: Saint Barthélemy,

Personer män: ? von Fersen?

Personer kvinnor: Katarina den stora? Drottning Sofia Magdalena?

Kungar: GIII, GIVAdolf

Experter/medverkande: Christopher O'Regan, Herman Lindqvist, Mikael Alm, Marie Lindstedt

Cronberg, Thorsten Flinck,

Cliff: Halva riket förloras

13. 1808-1844 (Karl Johanstiden fokus)

En ny regim, en ny dynasti: det fredliga Lill-Sverige skapas

1 Krig, Finland förloras, Gustav IV avsätts Karl XIII, 2 Bernadotte, trontvister,

Frågor:

Innehåll: Sveriges sista krig... 6:juni 1809, Frihetskrig i Europa, ny svensk nationalism, kronprins Karl August, vikingen skapas, mode: empiri, Norge till Sverige, folkökning, fred, vaccin, potäter, folkskolan

Geografi: Österbotten, Oravais, Göta Kanal, Karlsborgs fästning, Norge,

Personer män:

Personer kvinnor: Desirée, Gustav IV Adolfs sondotter...

Kungar: GIVA (dör 1837), Karl XIII, Jean Baptiste Bernadotte

Experter/medverkande: Finsk historiker, Jan Guillou, norsk historiker

Cliff: ?

14. 1844-1905

Kungamakten förloras, det moderna Sverige föds,

Frågor: Hur och varför?

Innehåll: Geijer, kravaller här och i Europa, tant brun etc, slaveriet avskaffas, am.inbördeskriget, tvåkammarriksdag - från stånds- till klassamhälle – fattiga och rika. Oscar II (alla hans oäktingar), utvandring, proletarisering, folkrörelserna skapas, de rödsvita stugorna, del 3 konflikter, Skandinavismens död, Norge förklarar krig...

Geografi: Norge, USA, Kiruna,

Personer män:

Personer kvinnor: Jenny Lind

Kungar: Karl XIV Johan, Oscar I, Karl XV, Oscar II

Experter/medverkande:

Cliff: Norge förklarar krig...

Alternativt stanna här och ladda för en 1900-talsserie... (på typ 4 program) (Eller bara ett avslutande 1905-2010.

15. 1905-

Norge förloras, Änglamakerskor, prostitution, Kiruna, missfoster, orättvisa, spanska sjukan, borggårdstalet, sport, nationalism, , nationalromantik, rasbiologiska institutet glada 20-talet?? Garbo, Nobel, depressionen Kreugerkraschen, Ådalen, socialdemokratin-folkhemmet, semester, funkis, Gustav V, Gustav VI Adolf, Carl XVI Gustaf, Victoria, allmän värnplikt, rösträtt, första och andra världskriget, Baby-boom/40-talisterna, OS 1948 - välfärdsland, kallt krig, Dag Hammarskjöld, Ingmar Bergman, Ingo, TV, miljonprogrammet, rekordåren och arbetskraftinvandring, vänstervågen, Norrmalmstorgsdramat, Oljekris/kärnkraftsval, Gärderud/Stenmark/Borg, U137, yuppiekultur, prylsamhälle, Palmemordet, Berlinmuren, främlingsfientlighet, IT, Estonia, 9/11, Anna Lindh, Tsunami, Mammuten vid Berns, Bäckaskogskvinnan...

alternativ

4.

1000-talet-1250

Medeltid

Frågor: Hur fungerade det äldsta Sverige?

Innehåll: Kristendomen sprider sig, vilket resulterar i vårt äldsta ännu bevarade kulturlandskap (sockenkyrkor, klosterruiner). Politiken präglas av maktkaos, kungamord, m.m. Detta är "Arns tid", den epok som Guillou använde i sina romaner. OBS: de danska delarna av nuv. Sverige (Skåne, Halland och Blekinge) upplevde en storhetstid. Lund var Nordeuropas andliga huvudstad och stora danska korståg ledde till erövringar i Nordtyskland och Baltikum.

Medeltida trälldom och slavräder (svenska flickor kidnappades i stora mängder från östkusten och såldes som sexslavinnor i Baltikum) – mängder av försvarsanläggningar vid östkusten minner om epokens elände (Stockholms slott går tillbaka på en sådan anläggning).

Geografi: Framför allt Västergötland (Skara, Lödöse), Östergötland (Söderköping, Linköping, Bjälbo, Skänninge) och Skåne, men kanske även Estland (misslyckat korståg), eventuellt Nouis i Finland. Borgruinen på Visingsö. Klosterruiner: Vreta, Alvastra, Nydala, Varnhem.

Mängder av medeltida sockenkyrkor (Dalby i Skåne är äldst; Husaby i Västergötland, Örberga i Östergötland m.fl.), Lunds domkyrka. Eketorps borg på Öland. Vivallen i Härjedalen. OBS: Tingstäde träsk på Gotland: här byggdes på 1100-talet en magnifik trästad på en plattform mitt i sjön, bara för att överges efter några år. Varför? Lokal maktkamp. Idag ligger staden på sjöbotten – vårt mest suggestiva (och mest osynliga) fornminne...

Personer män: Birger Brosa, Karl den döve, m.fl. Dessutom Arn Magnusson – förvisso påhittad, men det är hans tid.

Personer kvinnor: Elin av Skövde, Ingrid Ylva, drottning Katarina (med bevarad gravtumba från Gudhem).

Kungar: Inge d.ä., Blot-Sven, Sverker d.ä., Sankt Erik, Karl Sverkersson, Knut Eriksson, Erik läspe och halte m.fl.

Experter/medverkande: Jan Guillou, Fredrik Lindström

Cliff: Hela det svenska samhället genomgick en blodig omvandling, en "revolution uppifrån" i mitten av 1200-talet... Exempel: slaget vid Sparrsätra 1247, Holmger Knutssons blodiga död (gravtäcket på SHM).

5.

1250-1350

Det svenska riket formas (en revolution uppifrån)

Frågor: Hur blev Sverige ett rike?

Innehåll: Koncentration på andra hälften av 1200-talet och Birger jarls samhällsomvandling. Riksformation, stadsgrundande (Stockholm m.m.), skatter och lagstiftning, borgbyggande, riddarväsen, andligt och världsligt frälse, kolonisation av Baltikum och Finland, tysk invandring (Brunkow m.fl.), avskaffande av trälldomen, osv. Massor hände på kort tid.

Utvecklingen kulminerar på 1330- och 1340-talen med kung Magnus Eriksson och de tre kronorna i riksvapnet. Både Norge och Skåne inlemrades i det svenska kungahusets välde. Allt bra, sedan elände...

Geografi: V-götland: Varnhem, Stockholm, Baltikum, Ryssland, Visby. Mitt i Sankt Petersburg låg en svensk fästning som var scen för en förödande batalj 1301 ("Sveriges Little Big Horn").

Bra miljöer finns bl.a. Dädesjö kyrka i Småland med takmålningar. Visby ringmur.

Personer män: Birger Jarl föds 1210; Birgers söner Valdemar och Magnus.

Personer kvinnor: Drottning Helvig (första krönte drottningen), drottning Blanka m.fl.

Kungar: Valdemar och Magnus (ovan), Birger och dennes bröder (Håtunaleken, Nyköpings gästabad).

Experter/medverkande: Jan Guillou, Fredrik Lindström.

Cliff: Digerdöden